



**science & innovation**

Department:  
Science and Innovation  
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**Kgoro ya Saense le Tlhabollo**  
**Republiki ya Afrika Borwa**

# **MANYUALE WA MOLAO WA TSWETŠOPELE YA PHIHLELELO YA TSHEDIMOŠO, WA 2000**

**BJALO KA GE O NYAKEGA GO YA KA KAROLO YA 14 (2)  
YA MOLAO WA TSWETŠOPELE YA PHIHLELELO YA  
TSHEDIMOŠO**

**(PAIA) (Molao wa No. ya 2  
Wa 2000)**

**Kgatišo ya moragorago yeo e kaonafadišwego ya 2019**

## Diteng

1. Matseno.....	1
2. Tirišo ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo (bjalo ka ge mo o bitšwa PAIA).....	1
3. Morero wa manyuale go ya ka PAIA .....	1
4. Tlhahlo ya molao wo ya Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa (“SAHRC”) .....	1
4.1. Go Hwetšagala le Phihlelelo ya Sengwalwa sa Tlhahlo: .....	3
5. Tshedimošo ya kgokagano ya DSI .....	3
6. Mananeo le mešomo ya wona.....	4
6.1. Mananeo .....	5
6.1.1. Lenaneo la 1: Ditirelo tša mohlakanelwa, maano le thekgo ya kgoro .....	5
6.1.2. Lenaneo la 2: Tlhabollo ya Theknolotši.....	5
6.1.3. Lenaneo la 3: Tirišano ya Boditšhabatšhaba le Methopo.....	5
6.1.4. Lenaneo la 4: Tšweletšo ya Dinyakišišo le Thekgo.....	5
6.2. Merero ye megolo .....	6
6.2.1. Bokamorago bja Histori ya Kgoro .....	6
6.2.2. Ponelepele ya DSI .....	6
6.2.3. Morero wa DSI .....	6
6.2.4. Tlhahlo ya leanophethagatšo.....	6
6.2.5. Dinepo.....	7
7. Makala a setšhaba ao a begelago DSI.....	7
8. Melao yeo e laolwago ke DSI .....	7
9. Tshepedišo ya go hwetša direkoto .....	8
9.1. Kgopelo e dirwa bjang .....	8
9.2. Dihlogotaba le Magoro a Direkoto tšeo di swerego ke Kgoro ya Saense le Tlhabollo. ....	9
9.2.1. Direkoto tšeo di hwetšagalago ntle le go kgopelwa:.....	9
9.2.2. Direkoto tšeo di hwetšagalago ka go kgopelwa: .....	9
9.3. Tefišo ya ditefo tšeo di beilwego: .....	9
9.4. Netefatšo ya kamogelo ya dikgopelo.....	9
9.5. Tshekatsheko ya tshedimošo.....	10
9.6. Tsebišo ya mafelelo .....	10
9.7. Tefo le go tlišetšwa rekoto.....	10
9.8. Ditefo .....	11

<b>Ditefo malebana le makala a setšhaba</b> .....	12
9.9. Kganetšo ya kgopelo gammogo le poeletšokgopelo .....	13
9.10. Mokgwa wa go dira poeletšokgopelo, le ditefo tša poeletšokgopelo .....	14
9.11 Go fa tumelelo ya go hwetša direkoto .....	15
10. Koketšosengwalwa sa A: Tshedimošo ka botlalo e gona wepsaeteng ya DSI .....	16
11. Koketšosengwalwa sa B: Dihlogotaba le magoro a direkoto tšeo di swerego ke Kgoro ya Saense le Tlhabollo.....	19
Koketšosengwalwa sa C .....	26
FOROMO YA A: KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA .....	28
FOROMO YA B: KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA .....	29
FOROMO YA C: KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA .....	31

## 1. Matseno

Manyuale wo (“Manyuale”) o gatišitšwe go ya ka Karolo ya 14 (2) ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo wa No. ya 2 wa 2000 (“Molao”). Molao wo o phethagatša ditaelo tša Karolo ya 32 ya Molaotheo, yeo e dirago gore go be le tokelo ya phihlelelo ya tshedimošo yeo e swerwego ke mmušo gammogo le tshedimošo efe goba efe yeo e swerwego ke motho yo mongwe, yeo e nyakegago go phethagatša le/goba go šireletša tokelo efe goba efe.

Morero wa Molao wo ke go hlola mekgwa ya go ba le maikarabelo gammogo le tlhokego ya sephiri go bobedi bja makala a setšhaba le a praebete, ka go fa motho yo mongwe le yo mongwe tokelo ya go hwetša tshedimošo gore a kgone go šomiša le go šireletša ditokelo tša gagwe ka botlalo ka moo go nyakegago.

Morero wa Manyuale wo, ke go hlaloša ditshepedišo tšeo di tlo latelwago, gammogo le sešupo sa dinyakwa tšeo di swanetšego go fihlelelwa ke motho ofe goba ofe (“mokgopedi”) go kgopela tumelelo ya go hwetša direkoto tšeo di lego ka fase ga taolo ya Kgoro ya Saense le Tlhabollo (“DSI”).

## 2. Tirišo ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo (bjalo ka ge mo o bitšwa PAIA)

Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo (No. ya 2 wa 2000) o ka šomišwa ke Kgoro bjalo ka lekala la setšhaba, kudu malebana le lenaneopeakanyo la bona la go boloka direkoto.

## 3. Morero wa Manyuale go ya ka PAIA

Morero wa Manyuale ke go hlatha dibopego le mešomo ya Kgoro, le go hlaloša lenaneopeakanyo la yona la go boloka direkoto go sepediša merero ya PAIA.

## 4. Tlhahlo ya molao wo ya Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa (“SAHRC”)

Karolo ya 10 ya Molao wo, e nyaka Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa (SAHRC) e gatiša sengwalwa sa tlhahlo seo se nago le tshedimošo yeo e ka nyakago ke motho yoo a nago le kgahlego ya go šomiša le go šireletša ditokelo tšefe goba tšefe go ya ka Molao wo.

Sengwalwa se sa Tlhahlo, seo se gatišitšwego ka dipolelo ka moka tša semmušo, se na le tshedimošo ye:

- dikantoro ka moka tša tshedimošo ya setšhaba le ya makala a praebete;

- diaterese le dintlha ka botlalo tša kgokagano tša tšona; le
- mehuta ya thušo yeo e hwetšagalago gotšwa dikantorong tša tshedimošo gammogo le Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa.

#### 4.1. Go hwetšagala le Phihlelelo ya Sengwala sa Tlhahlo:

Sengwalwa se sa tlhahlo se gona gore se hlahlobje go:

- mafelo ka moka a bokgobapuku bja setšhaba; le
- Wepseteng ya Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa – [www.sahrc.org.za](http://www.sahrc.org.za)

Ge o ka ba le dipotšišo mabapi le se, ikgokagantšhe le SAHRC thwii go:

**Aterese ya poso:** Khomišene ya Ditokelo tša Botho ya Afrika Borwa  
Lekala la Molao wa Tswetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo  
Lefapha la Dinyakišišo le Dingwalwa  
Private Bag 2700  
Houghton, 2041

Mogala: +27 011 877 3803

Fekse: +27 011 403 0625

Wepsete: [www.sahrc.org.za](http://www.sahrc.org.za)

I-meile: [paia@sahrc.org.za](mailto:paia@sahrc.org.za)

#### 5. Tshedimošo ya kgokagano ya DSI

##### Leina la kgoro: Kgoro ya Saense le Tlhabollo

##### Aterese ya poso

Department of Science and Innovation  
Private Bag X894  
Pretoria  
0001

##### Aterese ya Moago

Building 53 Scientia  
Campus  
Meiring Naude Road  
Brummeria  
Pretoria  
0184

**Mogala:** (012) 843 6300

**Fekse:** (012) 317 4363

**Wepsete:** <http://www.dst.gov.za>

**Mohlankedi wa Tshedimošo:** Molaodipharephare  
**Mogala:** (012) 843 6815  
**Fekse:** 0866 810006  
**I-meile:** [paia@dst.gov.za](mailto:paia@dst.gov.za)

Bakgopedi ba kgopelwa gore ba romele dikgopelo tša bona ka moka go Mohlankedi wa Tshedimošo.

**Motlatša Mohlankedi wa Tshedimošo:** Motlatša Molaodipharephare: Ditirelo tša Mohlakanelwa  
**Mogala:** (012) 843 6632  
**Fekse:** 0865 508 775  
**E-meile:** [paia@dst.gov.za](mailto:paia@dst.gov.za)

## 6. Mananeo le Mešomo

**Tona:** Ngk Bonginkosi Emmanuel Nzimande  
**Motlatšatona:** Mna Buti Kgwaridi Manamela  
**Molaodipharephare:** Ngk Phil Mjwara

## 6.1. Mananeo

### 6.1.1. Lenaneo la 1: Ditirelo tša mohlakanelwa, maano le thekgo ya kgoro

Go fana ka pholisi ya maano ao a sepelelanago, go netefatša pušo yeo e šomago, taolo ya dikotsi, tlhokomelo le tekolo, le go fana ka maano a kgokagano ya saense go batšeakarolo mabapi le mešomo ya DSI le lenaneopeakanyo la bosetšhaba la tlhabollo.

### 6.1.2. Lenaneo la 2: Tlhabollo ya Theknolotši

Go netefatša gore go ba le maano a dinyakišišo, tšweletšo le tlhabollo (RDI) go saense le theknolotši tša lefaufau, enetši, ekonomi ya methopo ya tlhago, le nanotheknolotši, tša diroboto, tša diphotoniki le lenaneopeakanyo la tsebo ya setlogo (IKS), gammogo le go tšweletša tšweletšo ya didirišwa tša kgwebo, ditshepeditšo le ditirelo gotšwa go maanomaswa a RDI. Go tlaleletša se, ka go phethagatšwa ga dipholisi tšeo di kgontšhago gammogo le tseno ka bogare ya boleng bja tlhabollo le tlhamoleswa ka moka, go tšwetšapele tšhireletšo le tšhomišo ya tšweletšo ya thoto ya motho ka boyena (IP), go abagana ka theknolotši le go rekišwa ga theknološi.

### 6.1.3. Lenaneo la 3: Tirišano ya Bodišhabatšhaba le Methopo

Go loga maano a go hlama, go tšweletša le go laola tirišano ya boditšhabatšhaba le go maatlafatša NSI go kgontšha go fana ka tsebo, bokgoni le didirišwa magareng ga Afrika Borwa le dinagatirišano tša yona, ka maikemišetšo a go thekga bokgoni bja STI bja go aga kua Afrika, le go thekga pholisi ya batšwantle ya Afrika Borwa ka saense le botseta.

### 6.1.4. Lenaneo la 4: Tšweletšo ya Dinyakišišo le Thekgo

Go fana ka tikologo yeo e kgontšhago gore go be le dinyakišišo gammogo le tšweletšo ya tsebo yeo e tšweletšago maano a motheo wa saense le mafelo a bohlokwa a saense, ka go tšweletšapele saense, HCD, le go aga dikago tša go dira dinyakišišo le thekgo ya maleba ya dinyakišišo, gammogo le ka go kitimiša phetogo ya Afrika Borwa gore e be ya tsebo ya ekonomi.



### 6.1.5. Lenaneo la 5: Ditirišanommogo tša Thlabollo ya Ekonomi ya Leago

Go kaonafatša kgolo le tšweletšo ya mananeo a bohlokwa a mmušo ka go lebana le ditlhabollo tša S&T le tšweletšo ya maano a ditirišano le dikgoro tše dingwe tša mmušo, intasteri, dihlongwa tša go dira dinyakišišo le mafelo a setšhaba.

## 6.2. Merero ye megolo

### 6.2.1. Bokamorago bja histori ya Kgoro

Kgoro ya Saense le Tlhabollo (DSI) e tšea Maikemišetšo a yona go tšwa go pampiritšweu ya 1996 ya Saense le Theknolotši, yeo e tsebišitšego kgopolo ya lenaneopeakanyo la bosetšhaba la tlhabollo (NSI), mafapha a mabedi ao a boledišanago le dipholisi tšeo naga e di hlamago, e di hwetšago, e di phatlalatšago le go šomiša tsebo ye mpsha go thuša katlego ya maikemišetšo a bona le a kakaretšo. NSI yeo e kopanego, yeo e šomago gabotse e tla thuša naga go atlega go mananeo a bohlokwa a go hlabolla naga ka go tšweletša phetogo ka tlhabollo le tlhamegoleswa, yeo e tla kgontšhago MaAfrika Borwa ka moka go ipshina ka ekonomi, dipolotiki le mehola ya maano a saense, theknolotši le tlhabollo (STI).

### 6.2.2 Ponelepele ya DSI

Go hlatloša boiketlo le katlego ka saense, theknolotši le tlhabollo.

### 6.2.3 Maikemišetšo a DSI

Go fana ka boetapele, tikilogo yeo e lokilego, le didirišwa tša saense, theknolotši le tlhabollo go thekga tšwelopele ya Afrika Borwa.

### 6.2.4. Tlhahlo ya Lenaneophethagatšo

Go tiiša tlholego yeo e lekanaego ya saense ya motheo le go e fetolela gore e hlole mešomo le kgolo, go sa na le ditlhotlo tše digolo. Tshepedišo ya Lenaneopeakanyo la Bosetšhaba la Tlhabollo (NSI) e lemoga gore tlhabollo ga e thwii – moo maemo a tiro ya mešomo a sa hlabollego fela mafapha ao a itšego eupša a akaretša dikgwerano le dikgokagano tša mafapha e tšwela pele go hlatloša mmušo go ba maamong a go ba sethomi, sehlokamedi le sehلامي sa leanophethagatšo.

### 6.2.5. Dinapo

DSI e nale maano a matlhano a dinapo tseo di swanetšego go tšweletšwa

- Lenaneopeakanyo la Bosetšhaba la Tlhabollo (NSI) leo le arabago, le kopanego le leo le šomago gabotse;
- Tlhatlošo ya tsweletšo ya tsebo;
- Tšweletšo ya thwalo ya bašomi;
- Tšhomišo ya tsebo ya go tšweletša ekonomi
- Tšhomišo ya tsebo yeo e akaretšago tšwelopele ya bohle.

### 7. Makala a setšhaba ao a begelago DSI

- Setheo sa Bosetšhaba sa Dinyakišišo (NRF).
- Setheo sa Boithomelo sa Theknolotši (TIA).
- Khansele ya Dinyakišišo tša Saense le Intasteri (CSIR).
- Khansele ya Dinyakišišo tša Disaense tša Batho (HSRC).
- Khansele ya Bosetšhaba ya Keletšo ya Boithomelo (NACI).
- Setheo sa Bosetšhaba sa Sebakanyana Afrika Borwa (SANSA).
- Akademi ya Saense ya Afrika Borwa (ASSAf).
- Khansele ya Afrika Borwa ya Diprofešene tša Saense ya Tlhago (SACNASP).

### 8. Molao yeo e laolwago ke DSI

- Molao wa Akademi ya Saense ya Afrika Borwa wa 67 wa 2001
- Molao wa Tšeokrafi ya Astronomi wa 21 wa 2007
- Molao wa Khansele ya Dinyakišišo tša Disaense tša Batho wa 23 wa 1968
- Molao wa Motšhelo wa Letseno wa 58 wa 1962
- Molao wa Ditokelo tša Thoto ya Tšweletšo ya Motho ka boyena go tšwa go Dinyakišišo le Tlhabollo tša go Thekgwa ka mašeleng a Setšhaba wa 51 wa 2008
- Molao wa Khansele ya Bosetšhaba ya Keletšo ya Boithomelo wa 55 wa 1997
- Molao wa Setheo sa Bosetšhaba sa Dinyakišišo wa 23 wa 1998
- Molao wa Diprofešene tša Saense tša Tlhago wa 27 wa 2003
- Molao wa Khansele ya Dinyakišišo tša Saense wa 46 wa 1988
- Molao wa Setheo sa Bosetšhaba sa Sebakanyana Afrika Borwa wa 36 wa 2008
- Molao wa Boithomelo bja Theknolotši wa 26 wa 2008

## 9. Tshepedišo ya go hwetša rekoto

### 9.1. Kgopelo e dirwa bjang

Tlatša foromo yeo e nyakegago ya kgopelo, yeo e hwetšagalago go DSI. Go kgopela foromo, romela imeile go paia@dst.gov.za. Foromo e gona ka dipolelo tšeo di latelago:

- Seisemane
- IsiZulu
- Sepedi.

Dipotšišo ka moka di swanetšwe go romelwa go Mohlankedi wa Tshedimošo:

**Mohlankedi wa Tshedimošo:** Molaodipharephare

KA POSO	KA LETSOGO	KA MOGALA	KA I-MEILE	KA FEKSE
Private Bag X 894. Pretoria. 0001.	Building (53). CSIR (Scientia Campus). Meiring Nau'de Road. Brumeria. Pretoria.	(012) 843 6815.	paia@dst.gov.za.	0866 810 006.

Gabjale, DSI e na le diforomo ka dipolelo tše tše tharo. Dikgopelo ka dipolelo tše dingwe di ka amogelwa.

## 9.2. Dihlogotaba le magoro a tshedimošo yeo e swerego ke Kgoro ya Saense le Tlhabollo

### 9.2.1. Direkoto tšeo di hwetšagalago ntle le go kgopelwa:

Lenaneo la magoro a direkoto tšeo di lego gona ntle le gore motho a dire dikgopelo go ya ka Molao wa Tšwetšopele ya Pihlelo ya Tshedimošo le gomareditšwe go Koketšosengwalwa sa A . Direkoto tšeo di a hwetšagala wepsaeteng ya DSI.

### 9.2.2. Direkoto tšeo di lego gona ge di kgopelwa:

Lenaneo la magoro a direkhoto tšeo di swerwego ke Kgoro di ka kgopelwa go ya ka Molao wa Tšwetšopele ya Pihlelelo ya Tshedimošo le gomareditšwe go Koketšosengwalwa sa B. Bokgoni bja go fihlelela direkoto tše bjo swanetše go kgopelwa go Mohlankedi wa Tshedimošo go ya ka tshepedišo ye e latelago.

## 9.3. Tefišo ya ditefo tšeo di beilwego:

Bjalo ka ge Molao o laela, tšhelete ya go lekana R35.00 e swanetše go tla le kgopelo ya tshedimošo. Tshedimošo ye e ka lefelwa ka tšheke, tšhelete (ge e ba e tlišwa ka letsogo) goba ya išwa pankeng ya DSI (bohlatse bja gore e išitšwe pankeng bo swanetše go sepela le foromo)

Leina la akhaonto:	Department of Science and technology
Panka:	Panka ya ABSA
Nomoro ya akhaonto:	4056183523
Nomoro ya lekala:	323645
Mohuta wa akhaonto:	Deposit Account

## 9.4. Netefatšo ya kamogelo ya dikgopelo

Mohlankedi wa Tshedimošo wa DSI o amogela le go netefatša kgopelo go bona gore e kaba tshedimošo yeo e nyakegago e gona go DSI. Kgopelo e a amogelwa, ya ganwa goba ya fetišetšwa go batho ba nnete bao ba swerego tshedimošo ya maleba. Kamogelo ya kgopelo e tla romelwa mokgopedi go netefatša maemo a kgopelo.

### 9.5. Tshekatsheko ya tshedimošo

Ge kgopelo e dumetšwe, DSI e tla kgoboketša le go lokiša tshedimošo gomme ya balela tekanyetšo ya ditefo tša maleba tšeo di amegago. Tekanyetšo ya tefo e balwa go ya ka ditefo tšeo di beilwego ka botlalo go seswantšhothalwa sa 1: Ditefo malebana le makala a setšhaba.

### 9.6. Tsebišo ya mafelelo

Mokgopedi o tla tsebišwa ka go fetšwa ga kgopelo ya gagwe le ditefo tšeo di swanetšego go lefša DSI.

### 9.7. Tefo le go tlišwa ga rekoto

Ka morago ga ge tšhelete yeo e beilwego ka godimo e amogetšwe, tshedimošo e tla lokollelwa mokgopedi . Foromo yeo e beilwego e swanetše go tlatšwa ka tshedimošo yeo e lekanego go kgontšha Mohlankedi wa Tshedimošo go hlatha:

- Direkoto tšeo di kgopelwago;
- Boitsebišo bja mokgopedi;
- Ke foromo efe ya phihlelo ya tshedimošo yeo e nyakegago, ge eba kgopelo e dumeletšwe;
- Aterese ya poso goba aterese ya i-meile goba nomoro ya fekse ya mokgopedi

Mokgopedi o swanetše go ngwala gore o nyaka tshedimošo ka lebaka la go šomiša goba go šireletša tokelo, a ngwale ka mokgwa wa go kwešišega gore ke mohuta ofe wa tokelo yeo e tlo šomišwago goba go šireletšwa. Go tlaletša se, mokgopedi o swanetše go ngwala ka mokgwa wa go kwešišega gore ke ka lebaka la eng go hlokega gore a šomiše le go šireletša tokelo e bjalo.

Kgoro e tla lebelela kgopelo ka gare ga matšatši a 30 a mošomo, ka ntle le ge mokgopedi a ngwadile mabaka ao a kgethegilego, ao a tla kgotsofatšago Mohlankedi wa Tshedimošo gore maemo a laola gore nako ye e boletšwego ka godimo e se šomišwe. Matšatši a a ma 30 a ka oketšwa go ya go a mangwe a ma 30 ge e ba kgopelo e na le tshedimošo e ntši kudu, goba kgopelo e nyaka tshedimošo yeo e lego kantorong ye nngwe ya kgoro ebile go ka se kgonege go e hwetša ka gare ga matšatši a 30 ao a beilwego. DSI e tla tsebiša mokgopedi ka lengwalo ge koketšo ya nako e ka nyakega. Ge kgopelo e dirilwe legatong la motho yo mongwe, mokgopedi o swanetše go tliša bohlatse bja maemo ao mokgopedi a dirago kgopelo, bjoo bo tla kgotsofatšago Mohlankedi wa Tshedimošo.

Ge motho a palelwa ke go tlatša foromo yeo e beilwego ka lebaka la go se kgone go bala, go ngwala goba bogolofadi, motho yo bjalo a ka dira kgopelo ka polelo. Mokgopedi o swanetše go lefela tefo yeo e beilwego, pele ga ge tebelelo ya tshedimošo e ka thoma go dirwa.

## 9.8. Ditefo

Molao o dumela mehuta ye mebedi ya ditefo:

- Tefo ya kgopelo, yeo e beilwego, le
- tefo ya go hwetša tshedimošo, yeo e balwago ka go ela tlhoko ditefo tša go dira tshedimošo gape, go e nyaka gape le nako ya go dira ditokišo le ditefo, gammogo le ditefo tša poso.

## Ditefo malebana le makala a setšhaba

Malebana le mabaka a karolo ya 22(2) a Molao, ditefo tše di latelago di a šomišwa:

TLHALOŠO	TŠHELETE (R)
Tefo ya kgopelo yeo e lefšago ke mokgopedi yo mogwe le yo mongwe, ka ntle le yoo a ikgopelelago, bjalo ka ge e ngwadilwe molaong wa 7(2)	35,00
Khopi ya manyuale bjalo ka ge go akanšwe mo molaong wa 5(c) (khopi ye nngwe le ye nngwe ya letlakala la A4-size goba karolo ya lona fela)	0,60
<b>Ditefo tša go dira dikhopi gape bjalo ka ge go ngwadilwe go 7(1) di ka moo go latelago:</b>	
1) Go khopi ye nngwe le ye nngwe ya letlakala la A4 goba karolo ya lona	0,60
2) Go letlakala le nngwe le le nngwe la khopi leo le ntšhitšwego phorintheng la A4 goba karolo ya lona go khomputha goba motšhene wa elektroniki goba motšhene	0,40
3) Khopi yeo e balegago khomphuteng <ul style="list-style-type: none"> <li>a) tiski ya stifi</li> <li>b) disiki ya go gatiša medumo (disiki yeo e balegago)</li> </ul>	5,00 40,00
4) Go fetolela go diswantšho tša go bonwa <ul style="list-style-type: none"> <li>a) ka letlakala la A4 goba karolo ya lona</li> <li>b) khopi ya diswantšho</li> </ul>	22,00 60,00
5) Go fetolelwa ga rekhoto ya modumo <ul style="list-style-type: none"> <li>a) ka letlakala la A4 goba karolo ya lona</li> <li>b) Go fetolelwa ga rekoto ya modumo</li> </ul>	12,00 17,00
<b>Ditefo tša go hwetša rekoto ke mokgopedi bjalo ka ge di ngwadilwe go molawana wa7(3) di ka moo go latelago:</b>	
1) Go fothokhopi ye nngwe le ye nngwe ya letlakala la A4 goba karolo ya lona	0,60
2) Go khopi ye nngwe le ye nngwe yeo e ntšhitšwego phorintheng ya A4 goba karolo ya yona go khomputha goba motšhene wa elektroniki go motšhene wa go bala	0,40

3)	Khopi yeo e balegago khomphuteng a) tiski ya stifi b) disiki ya go gatiša medumo	5,00 40,00
4)	Go fetolela go diswantšho tša go bonwa, letlakaleng la A4 goba karolo ya lona	22,00
5)	khopi ya diswantšho	60,00
6)	Go fetolelwa ga rekhoto ya modumo, a) ka letlakala la A4 goba karolo ya lona b) Go fetolelwa ga rekhoto ya modumo	12,00 17,00
<p>Go nyakelwa le go lokišetšwa go ntšhwa ga rekoto, ke R15,00.00 go iri ye nngwe le ye nngwe goba seripagare sa iri , go sa balwe iri ya mathomo, yeo e nyakegago go nyakana le go lokiša rekoto.</p>		
<p>Tefelo ya kgonthe ya poso e lefelwa ge khopi ya rekhoto e swanetše go posetšwa mokgopedi. Tefo ya poso e ya ka tefo yeo e beilwego go ya ka bokgole bja moo e yago.</p>		

### 9.9. Kganetšo ya kgopelo le poeletšokgopelo

- Mokgopedi o swanetše go ela hloko karolo ya 7(1) ya PAIA yeo e bolelago tše di latelago:

“Molao wo ga o akaretše rekoto ya setšhaba goba ya poraebete ge e ba:

(a) rekoto e nyakwa ka lebaka la ditshepedišo tša bosenyi bja setšhaba goba poraebete;

(b) e kgopetšwe ka morago ga go thongwa ga ditshepedišo tše bjalo tša bosenyi goba tša setšhaba goba ye ngwe le ye nngwe; le

(c) phihlelelo ya rekoto ka mabaka ao a badilwego go temana ya (a) e ka dirwa ka molao ofe goba ofe.

(d) dikgopelo tše di sa kwagalego go ya ka DSI, tša botlaela, lefela goba tše di nyakago tšhomišo ya didirišwa ka moo go sa hlokagalego.”

ge e ba karolo ya 7(1) e a go ama, o kana wa se kgopele go ya ka Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo.



- Mabaka a go gana ao a adilwego mo go Karolo ya 2 ya Kgaolo ya 4 le Karolo ya 3 ya Kgaolo ya 4 ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo a swanetše go elwa tlhoko ge go dirwa dikgopelo.
- Mokgopedi a ka tsenya poeletšokgopelo ye nngwe ya ka gare kgahlanong le sephetho sa mohlankedi wa tshedimošo wa DSI mabapi le go ganwa ga kgopelo yeo go bolaodi bja maleba
- Motho wa boraro a ka tsenya poeletšokgopelo ya ka gare kgahlanong le sephetho sa mohlankedi wa tshedimošo wa DSI sa go gana go dumelela phihlelelo ya rekoto.

#### 9.10. Mokgwa wa go dira poeletšokgopelo, le ditefo tša poeletšokgopelo

Poeletšokgopelo e swanetše go dirwa go foromo yeo e filwego:

- Ka gare ga matšatši a sa fetego 60 a mošomo;
- Ge e ba tsebišo e nyaka ke motho wa boraro morago ga matšatši a 30 e filwe moipelaetši, mabapi le sephetho seo dirilwego ka poeletšokgopelo ; goba
- Ge tsebišo ya moipelaetši e sa hlokege, ka morago ga sephetho se tšerwe e swanetše go išwa goba go romelwa go mohlankedi wa tshedimošo wa DSI;
- E swanetše go hlatha tabakgolo ya boipelaetšo le go ngwala mabaka a kgopelopoeletšo le go tsenywa ga tshedimošo ye nngwe yeo e nago le seabe yeo e tsebago ke moipelaetši;
- Ge e ba, go tlaleletša phetolo yeo e ngwetšwego, moipelaetši o duma go tsebišwa ka sephetho sa kgopelopoeletšo ya ka gare ka mokgwa wo mongwe le wo mongwe, a ngwale mokgwa woo le go fa tshedimošo yeo e lekanego ya go tsebišwa;
- Ge e ba e dirišwa, e swanetše go sepela le tefo yeo e beilwego, ebile e swanetše go ngwalwa aterese ya poso goba nomoro ya fekse; le
- Ge kgopelopoeletšo e ka tsenywa ka morago ga letšatšikgwedi leo le beilwego le fetile, taolo ya maleba e swanetše go, ge lebaka la go bonala le bonthitšwe, e dumelele go romelwa ga kgopelopoeletšo.

Ge e ba taolo yeo e amegago e gana thomelo ya kgopelopoeletšo ya morago ga nako yeo e beilwego, o swanetše go fa tsebišo ya sephetho seo go motho yoo a rometšego kgopelo. Mokgopedi wa go romela kgopelopoeletšo kgahlanong le kganetšo ya kgopelo ya gagwe ya go hwetša direkoto o swanetše go lefela tefo yeo e beilwego (ge e ba e gona). Ge e ba tefo yeo e beilwego e ka lefelwa ka go obamela kgopelopoeletšo, sephetho sa kgopelopoeletšo se ka šuthišetšwa go fihlela tefo e lefelwa. Ka pela ka moo go ka kgonegago, efela ge go se bjalo ka gare ga matšatši a 10 a go šoma ka morago ga go hwetša kgopelopoeletšo, mohlankedi wa tshedimošo wa DSI o swanetše go e iša go taolo yeo e swanetšego:

- Kgopelopoeletšo gammogo le mabaka a sephetho se se amegago; le
- Ge kgopelopoeletšo e le kgahlanong le kganetšo goba go fiwa ga kgopelo ya go hwetša rekoto, leina, aterese ya poso, aterese ya imeile, momoro ya mogala le ya fekse, yeo e lego gona, ya motho wa boraro yoo a swanetšego go tsebišwa.

#### 9.11 Go fa tumelelo ya go hwetša direkoto

Go ya ka dipeelano tša PAIA, phihlelelo ya direkoto tšeo di kgopelwago go DSI e tla dumelelwa ge e ba:

- Dinyakwa tša tshepedišo tšeo di beilwego ka gare go PAIA mabapi le kgopelo di obametšwe; le
- Phihlelelo ya direkoto tšeo di kgopetšwego ga e ganwe go ya ka lebaka le lengwe le le lengwe leo le adilwego go PAIA.
- Mabaka a go gana a ngwadilwe mo go Karolo ya 2 ya Kgaolo ya 4 le Karolo ya 3 ya Kgaolo ya 4 ya Molao wa Tšwetšopele ya Phihlelelo ya Tshedimošo ao a balago tšhireletšo yeo e swanetšego ya-

(a) tshedimošo ya kgwebišano ya motho wa boraro;

(b). tshedimošo yeo e itšego ya sephiri;

(c). tšhireletšo ya batho, le tšhireletšo ya thoto;

- (d). direkhoto tseo di ntšhwago go ditshepedišo tša molao;
- (e) kgahlego ya ekonomi le tshepetso ye botse ya ditšhelete tša Repabliki le ditiro tša kgwebišano tša makala a setšhaba;
- (f) tshedimošo ya dinyakišišo tša motho wa boraro, le tšhireletšo ya tshedimošo ya dinyakišišo tša lekala la setšhaba; goba
- (g) tshedimošo ye nngwe mabapi le ditshepedišo tša makala a setšhaba.

## 10. Koketšosengwalwa sa A: Tshedimošo ka botlalo e gona wepsaeteng ya DSI

### 10.1 Letlakala la Kgoro

### 10.2 Ka ga DSI

### 10.3 Mananeo

- a) Tirelo ya Mohlakanelwa, Maano le Thekgo ya Kgoro
- b) Tlhabollo ya Thekinolotši
- c) Tirišano ya Bosetšhaba le Methopo
- d) Tsweletšo ya Dinyakišišo le Thekgo
- e) Tirišano ya Thlabollo ya Maemo a Ekonomi ya Leago

### 10.4 Melao

- (a) Manyuale wa Tšwetšopele ya Pihlelelo ya Tshedimošo
- (b) Melao
- (c) Melaokakanywa
- (d) Mabaka le Dipeelano tša Tšhomišo
- (e) Pholisi ya Sephiri
- (f) Dipampiritšweu

- (g) Dipolelo
- (h) Boingwadišo bja bong le Ditrasete
- (i) Dipholisi
- (j) Melawana

#### 10.5 Ditšhušumetšo tša Motšhelo tša R&D

- (a) Mabapi le ditšhušumetšo
- (b) Melao
- (c) Dihlahli
- (d) Romela Dikgopelo
- (e) Dipego
- (f) Tsebišo le tshedimošo ya dikgokagano

#### 10.6 Senthara ya Didirišwa

- (a) Dipego tša ngwaga ka ngwaga
- (b) Maano le dipego
- (c) Maano le dipego
- (d) Dipego tša Fosensiki
- (e) Dipego tša diprojeke
- (f) Mangwalo a ditaba
- (g) Pego ya Tshekatsheko ya Tona

#### 10.7 Kantoro ya Ditaba

- (a) Ditaba tša moragorago
- (b) Dipolelo
- (c) Ditlhagišo
- (d) Khalentara ya Ditiragalo
- (e) Mangwalo a Ditaba a DSI
- (f) Dintlhataba tša Kgwedi ka kgwedi tša SKAO
- (g) Dipego tša Kabinete
- (h) Dingwalwa tša dikgopolo

## 10.8 Dithentara

### 10.9 Ditirelothuši

- (a) Disenthara tša Bokgoni
- a) Senthara ya Tsebo ya Didirišwa
- b) *Square Kilometer Array*
- c) *SAFIPA*
- d) Khonferense ya Phetogo ya Lefase
- e) *PRIAP*
- f) *PIMS*
- g) Senthara ya Theknolotši ya Leratadima & Netweke
- h) Tirišano ya Tlhabollo ya Lenaneo la Tšwetšopele ya Metse-selegae – IPRDP

### 10.10 NIPMO

- a) Ditaba
- b) Ditiragalo
- c) Seabe
- d) Tlhahlo
- e) Menyetlwa ya go thušwa ka tšhelete
- f) Didirišwa
- g) Ka ga rena
- h) Nomoro ya kgokagano

11.Koketšosengwalwa sa B: Dihlogotaba le magoro a di rekoto tšeo di swerwego ke Kgoro ya Saense le Tlhabollo

LENANEO/LENANEO LA KA FASANA	THAETLELE YA DIREKOTO
<b>LENANEO LA 1: DITIRELO TŠA MOHLAKANELWA, MAANO LE THEKGO YA KGORO</b>	
<b>Lenaneo la 1B. Ditirelo tša Mohlakanelwa</b>	
<u>Lefaphalegolo</u> : Mohlankedimogolo wa Matlotlo (CFO)	
Matlotlo	O netefatša tšhomišo ye botse yeo e holago ekonomi, ya didiršwa tša ditšhelete go ya ka dipeelano tša tšhomišo ya tšhelete, ka go hlola le go phethagatša mekgwa ya tšhomišo ya tšhelete, dipholisi, ditlhako le ditshepedišo. Se se bala le go dira maano a ditekanyetšo le tlhokomelo ya tšhomišo ya tšhelete le taolo ya tshepedišo ya go nyaka ditirelo, didirišwa le tšhomišano ya ditšhelete.
<u>Lefaphalegolo</u> : Mohlankedimogolo wa Tshedimošo (CIO)	
Lenaneopeakanyo la Tshedimošo le Taolo ya Tsebo (ISKM)	Le na le maikarabelo a go aba ditirelo tšeo di thekgago leano la Kgoro le dinepo tša mafapha a go fapafapana ka katlego ka mokgwa wa go šomiša botse tshedimošo ya theknolotši, go tlangwa ga lekala la KM le poloko ya segopotšo sa tlhamego ya DSI. Morero wa yona ke go bapetša leano la ISKM le leano la kgwebo go netefatša gore Kgoro e fihlelela tšhomišo ka moka ya didirišwa tša yona.
<u>Lefapha</u> : Ditirelothuši	
Ditirelothuši	
Ditirelothuši	Le na le maikarabelo a go hlokomela le go lokiša metšhene ya tšhireletšo ka gare ga dikantoro tša Kgoro ka go tšea magato a tšhireletšo ao a swanetšego. Se se akaretša go šomiša magato a tšhireletšo le go thibela ditšhošetšo le dikotsi. Dikotsi tšeo di amanago le tshwaro le taolo ya didirišwa, ditokumente le tshedimošo di fokotšwa ka go dira ditekolo tša tšhireletšo le go hlatha ditshenyagalelo.
<u>Lefaphalegolo</u> : Ditirelo tša Molao	

Ditirelo tša Molao	Le na le maikarabelo a go netefatša gore dikgahlego tša kgoro di a šireletšwa kgahlanong le kotsi ye ngwe le ye nngwe ya semolao. lefapha le le netefatša gore Kgoro e obamela melao ka moka yeo e nyakegago, le go tšea tsela ya tšhireletšo ge le lebagane le ditaba tšeo di nago lekgonagalo ya go hlola kgohlano goba ditlhotlo tša semolao.
<u>Lefaphalegolo:</u> Ditirelo tša Thwalo ya Bašomi	
Ditirelo tša Thwalo ya Bašomi	<p>Le netefatša gore Kgoro e kgona go</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) Go fana ka tirelo ya seprofešenale ka go tsenya tirišong ditiro tša maemo a godimo, tše kaonekaone ditirong tša bona ka moka;</li> <li>(b) Go goga šedi, go swara le go hlohleletša bašomi bao ba dumelelanago le ponelopele ya kgoro;</li> <li>(c) Go eta pele phetogo ya batho le ya kgoro gammogo le go amogela phethagatšo ya phetogo yeo;</li> <li>(d) Go bea kelo ya maemo ao mešomo e swanetšego go dirwa ka gona le go laola maemo ao ge go bapetšwa le wona;</li> <li>(e) Go tšweletša tikologo yeo e thekgago tšwelopele ya batho maphelong a bona le mošomong wa bona gore ba kgone go fihlelela bokgoni bja bona ka moka le go kgathatema bokaone go katlegong ya kgoro le phihlelelo ya dinepo tša yona;</li> <li>(f) Le hlola setšo sa kabo ya ditirelo tše dikaonekaone; le</li> <li>(g) Go fana ka tikologo yeo e tšweletšago bophelo bjo bokaone, go ba gabotse le tšhireletšo, e bile e amogela bohlokwa bja phapano.</li> </ul>

LENANEO/LENANEO LA KA FASANA	THAETLELE YA DIREKOTO
<b>Lenaneo la 1A. Thekgo le Maano a Kgoro</b>	
<u>Kantoro ya Molaodipharephare</u>	
Kantoro ya Molaodipharephare	E thekga Tona, Motlatša Tona le Molaodipharephare ka go fana ka thekgo ya taologodimo ya seprofešenale.
<u>Lefaphalegolo: Pholisi Maano, Tlhahlobo le Tlhokomelo ya Pušo (PPGM&amp;E)</u>	
Maano a pholisi, Tlhahlobo le Tebelelo ya Pušo (PPGM&E)	Le thekga boetapele bja DST ka go laola NSI ka go lebelela tshepetšo ya ditaba tše bohlokwa tša Kgoro, maano le merero ya ditiro, tlhahlobo le tlhokomelo ya Kgoro le makala a yona a setšhaba, le pušo ya makala a setšhaba, gore e thuše Kgoro le makala a yona go tsenya seabe go mananeo a bosetšhaba a bohlokwa le a kgoro.
<u>Lefaphalegolo: Tlhahlobo ya ka Gare</u>	
Tlhahlobo ya ka Gare	Le šoma bjalo ka sedirišwa se bohlokwa go kaonafatša pušo ya Kgoro, taolo ya kotsi ka go fana ka tsebo le maele go ya ka tlhahlobo ya tshedimošo le tshepedišo ya kgwebo.
<u>Lefaphalegolo: Kgokagano ya Saense</u>	
Kgokagano ya Saense	Le fana ka thekgo ya maano a di kgokagano go fahloša batho ba naga le dinageng tša ka ntle ka ga merero le mananeo a kgoro, makala a yona le NSI, gammogo le go netefatša kgokagano ye botse magareng bakgathatema ba DSI le NSI.
<u>Lefapha: Taolo ya Dikotsi tša Kgwebo</u>	
Taolo ya Dikotsi tša Kgwebo	Le fana ka tikologo yeo e thekgago go hlatha, go laola le tlhokomelo ya dikotsi, mererong ka moka ya kgoro.
<u>Lefaphalegolo: Lekgotla la Naga la Maele a Tlhabollogo (NACI)</u>	
Lekgotla la Naga la Maele a Tlhabollogo (NACI)	Go fa Tona le Kabinete maele, ka karolo le seabe sa Saense, dipalo, tlhabollo le theknolotši, gammogo le ditheknolotši tša setlogo, tšeo di tšweletšago le go hlola katlego go merero ya naga.



LENANEO/LENANEO LA KA FASANA	THAETLELE YA DIREKOTO
<b>LENANEO LA 2: TLHABOLLO YA THEKNOLOTŠI</b>	
<u>Lefaphalegolo:</u> Thušotlhabollo	
Thušotlhabollo	Le eta pele phetagatšo ya Leano la Naga la Thušo ya ekonomi, yeo e amogetšwego ke kabinete ka 2013 ka maikemišetšo a go netefatša gore thušo ya ekonomi e ba le seabe se segolo go ekonomi ya Afrika Borwa.
<u>Lefaphalegolo:</u> Haetrotšene le Enetši	
Haetrotšene le Enetši	Go hlola photfolio ya di theknolotši tšeo di tsenyago letsogo mabapi le go rarolla ditlhotlo tša tšhireletšo ya enetši, go hlatloša kholego ya dimenerale ka mo nageng, le go lebelela phetogo ya Afrika Borwa go ya go ekonomi yeo e nago le tsebo
<u>Lefaphalegolo:</u> Saense le Theknolotši tša Lefaufau	
Saense le Theknolotši tša Lefaufau	Go phethagatša ka bophara dinapo tše bohlokwa tša Afrika Borwa, go hlola Mešomo le go fokotša bohloki le tlhokego ya tekatekano ka go laola didirišwa tša tlhago, maano a tšwetšopele ya meetsetoropong le metseeselegae gammogo le dikago tša M&E.
<u>Lefaphalegolo:</u> Ditlhabollo tše bohlokwa le didirišwa	
Ditlhabollo tše bohlokwa le didirišwa	Le thekga le go maatlafatša tlhabollo ya pholisi (le thušo ye nngwe) tšeo di ikemišeditšego go hlola le go kgontšha tikologo gore e hlabollogo, tšweletšo ya theknolotši le go rekišwa ga mananeo a R&D ao a hwetšago thušo ya mašeleng setšhabeng.
<u>Lefaphalegolo:</u> Kantoro ya naga ya Taolo ya Ditokelo tša Thoto ya tšweletšo ya motho ka boyena	
Kantoro ya naga ya Taolo ya Ditokelo tša Thoto ya tšweletšo ya motho ka boyena	Le na le maikarabelo a go phetagatša Ditokelo tša Thoto ya tšweletšo ya motho ka boyena go tšwa go Molao wa Tšweletšo ya Dinyakišišo ka Thušo ya Mašeleng a Setšhaba (No. ya 51 wa

	2008) woo o dumelago gore thoto ya tšweletšo ya motho ka boyena yeo e thušwago ke molao wo e hlathwe, e šireletšwe, e šomišwe le go rekišwa.
<b>LENANEO/LENANEO LA KA FASANA</b>	<b>THAETLELE YA DIREKOTO</b>
<b>LENANEO LA 3: TIRIŠANO YA BODITŠHABATŠHABA YA METHOPO</b>	
<u>Lefaphalegolo:</u> Methopo ya Boditšhabatšhaba	
Methopo ya Boditšhabatšhaba	Le na le maikarabelo a go godiša kelo ya moneelo wa tšhelete ya gotšwa dinageng tša lefase tšeo di tlogo ka mananeo a STI, go balwa le mananeo a kontinente ya Afrika, ka maiteko a tšwetšopele ya dipeeletšo tša gotšwa ntle, le go hlama dikgwerano tša mohola le bagwerani ba go swana le Unione ya Europa, gammogo le metheo ya mekgatlo yeo e thušago batho le lekala la praebete la dinaga ka bontši.
<u>Lefaphalegolo:</u> Tirišano ya mohlakanelwa le Afrika	
Tirišano ya mohlakanelwa le Afrika	Le tšwetšapele le go lekola go kgathatema gwa Afrika Borwa go Mananeo a kgwebišano le tirišano a STI le bakgathatema ba bangwe ba Afrika Borwa, go mananeo a kgwebišano kudu a SADC le AU go kgwebišano ye kgolo ya dikgwerano tša STI, le šedi ye kgolo go maano a tirišano ya Afrika Borwa.
<u>Lefaphalegolo:</u> Tirišano ya mohlakanelwa le dinaga tša mošola wa mawatle	
Tirišano ya mohlakanelwa le dinaga tša mošola wa mawatle	Le tšweletša le go lekola tshepedišo ya kgwebišano ya Afrika Borwa ya STI le bakgathatema ba Europa, Amerika, Asia, Australia a STI HCD, ka go šomišana go hlola tllhabollo le dinyakišišo, le go šireletša thekgo ya bakgathatema ya go šomišana le dinaga tše dingwe tša Afrika.

LENANEO/LENANEO LA KA FASANA	THAETLELE YA DIREKOTO
<b>LENANEO LA 4: TŠWELETŠO YA DINYAKIŠIŠO LE THEKGO</b>	
<u>Lefaphalekgolo:</u> Bašomi le Tšwetšopele ya Saense	
Bašomi le Tšwetšopele ya Saense	Le hlama le go tsenya tirišong dipholisi le maano ao a lebanago le gore bašomi ba STI ba ba gona, le go fana ka thekgo ye bohlokwa ya mananeo a dinyakišišo.
<u>Lefaphalegolo:</u> Saense ya Motheo le Dikago	
Saense ya Motheo le Dikago	Le nolofatša maano a tsenyo tirišong ya didirišwa tša dinyakišišo le tlabollo, ebile le nyaka go tšweletša tsebo mafelong ao a lego bohlokwa kudu go mmušo le go tšwetšapele tlabollo ya R&D-led.
<u>Lefaphalegolo:</u> Merero ya Saense ya Motheo	
Merero ya Saense ya Motheo	Le tšwetša pele tšwetšopele ya dinyakišišo le tšweletšo ya tsebo ya saense le bašomi bao ba šomago mafelong a saense moo Afrika Borwa e ipshinago ka tikologo ya lefase.
<u>Lefaphalegolo:</u> Thutadinaledi	
Thutadinaledi	Le thekga tšweletšo ya saense ya thutadinaledi ka Leanoleswa la <i>Multiwavelength Astronomy</i> (MWA).

LENANE/LENANE LA KA FASANA	THAETLELE YA DIREKOTO
<b>LENANE LA 5: TIRIŠANO YA TLHABOLLO YA EKONOMI YA LEAGO</b>	
<u>Lefaphalegolo:</u> Tlholego ya Thekinolotši ya ka mo Nageng, Kholego le <u>Tšweletšo yeo e Kaonafaditšwego</u>	
Tlholego ya Thekinolotši ya ka mo Nageng, Kholego le Tšweletšo yeo e Kaonafaditšwego	Le fana ka kabelo ya tšhelete go mananeo a theknolotši le tlhabollo go kaonafatša maano a kgolo ya ekonomi, yeo e sa felego ya lebaka le le telele le ditšweletšo tše bohlokwa tša lefapha gammogo le kabo ya ditirelo tša mmušo.
<u>Lefaphalegolo:</u> Tlhabollo ya Lefapha le ekonomi ya tlhokomelo ya lefase le <u>leratadima</u>	
Tlhabollo ya Lefapha le ekonomi ya tlhokomelo ya lefase le leratadima	Le fana ka thekgo ya pholisi, leano le sešupo sa kgolo yeo e etetšwego pele ke R&D ya maano a mafapha a ekonomi gammogo le go kaonafatša bokgoni bja S&T go thekga phetogo ya go fetogela go ekonomi ya tlhokomelo ya lefase le leratadima
<u>Lefaphalegolo:</u> Tlhabollo yeo e akaretšago tšweletšo	
Tlhabollo yeo e akaretšago tšweletšo	Le thekga maitekelo a ditlhabollo tša S&T tšeo di šoganago le tlhokego ya mešomo, bohloki le tlhokego ya tekatekano ka go hlama menyetla ya mešomo le lehumo yeo e sa felego, dikago tša madulo a batho ao a tiilego, le go kaonafatša kabo ya ditirelo tša motheo.
<u>Lefaphalegolo:</u> Dipeeletšo tša Saense le theknolotši	
Dipeeletšo tša Saense le theknolotši	Le eta pele le go thekga tšweletšo ya dišupo gammogo le didirišwa tša go dira kelo le go hlokomela dipeeletšo kwa S&T le maemo a mošomo wa NSI, le ditsela tša go maatlafatša NSI le pholisi ya tlhabollo.

Koketšosengwalwa sa C



REPABLIKI YA AFRIKA BORWA

**FOROMO YA A**  
**KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA**  
**(Karolo ya 18 (1) ya Molao wa Tswetšopele ya Phihlelelo ya**  
**Tshedimošo, 2000 (Molao wa No. ya 2) wa 2000**  
**[Molawana wa 2]**

**TŠHOMIŠO YA KGORO FELA**

**Nomoro ya tšhupetšo:** \_\_\_\_\_

Kgopelo e amogetše ke \_\_\_\_\_ (ngwala maemo a  
leina le sefane sa mohlankedi wa tshedimošo/ motlatša mohlankedi wa tshedimošo ka mošomo,  
(Letšatšikgwedi) \_\_\_\_\_ go la \_\_\_\_\_ (lefelu)

Tefo ya kgopelo ke R \_\_\_\_\_

Peeletšotefo (ge eba e gona): R \_\_\_\_\_

(ge e ba e gona) R \_\_\_\_\_

-----  
Mosaeno: Mohlankedi wa Tshedimošo/Motlatša Mohlankedi wa  
Tshedimošo:

**A. Tshedimošo ya lekala la setšhaba**

Hlogotaba:

**B. Tshedimošo ya motho yoo a dirago kgopelo ya go hwetša rekoto**

- (a) Tshedimošo ya motho yoo a dirago kgopelo ya go hwetša rekoto e swanetše go ngwalwa ka tlase.  
 (b) Aterese le/goba nomoro ya fekse ya Repabliki yeo tshedimošo e romelwago gona e swanetše go ngwalwa.  
 (c) Bohlatse bja maemo ao kgopelo e dirwago ka wona, ge eba bo gona, bo swanetše go tsenywa

Maina ka botlalo le sefane: .....

Nomoro ya boitsebišo: 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Aterese ya poso: .....

Nomoro ya mogala: (.....) ..... Nomoro ya fekse: (.....).....

Aterese ya i-meile.....

Maemo ao kgopelo e dirwago ka wona, ge e dirwa legatong la yo mongwe:

**C. Tshedimošo ya motho yoo a direlwago kgopelo**

Karolo ye e swanetše go tlatšwa FELA ge kgopelo e direlwa motho yo mongwe.

Maina ka botlalo le sefane: .....

Nomoro ya boitsebišo 

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**D. Tshedimošo ya rekoto**

- (a) Efa tshedimošo ka botlalo ya rekoto yeo o kgopelwago, gammogo le nomoro ya tšhupetšo ge e ba o a e tseba, go kgontšha gore rekoto e hwetšwe.  
 (b) Ge e ba sekgoba seo se filwego ga se sa lekana, o kgopelwa go tšwela pele ka letlakaleng le lengwe gomme o le kgomaganšhe le foromo ye. Mokgopedi o swanetše go saena maphephe ka moka a tlaleletšo.

1. Tlhalošo ya rekoto goba karolo ye bohlokwa ya rekoto:

.....

.....

.....

.....

**FOROMO YA A: KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA**

2. Nomoro ya tšhupetšo, ge e ba e gona:

.....

.....

.....

.....

3. Tshedimošo ya tlaleletšo ya rekoto:

.....

.....

.....

.....

**E. Ditefo**

- |     |   |
|-----|---|
| (a) | Kgopelo ya go hwetša rekoto, ka ntle le rekoto yeo e nago le tshedimošo ya gago, e tla lebeletwa fela ka morago ga ge tefo ya kgopelo e lefetšwe. |
| (b) | O tla tsebišwa ka boleng bja tefo yeo e nyakegago ya go dira kgopelo.   |
| (c) | Tefo yeo e ka lefelwago go hwetša rekoto e ya ka foromo yeo e nyakegago le nako yeo e filwego go nyaka le go lokiša rekoto yeo.                   |
| (d) | Ge e ba o na le maswanedi a go se lefe selo, efa lebaka la maswanedi ao.  |

Lebaka la maswanedi a go se lefele ditefo:

.....

.....

.....

.....

.....

## FOROMO YA B: KGOPELO YA GO HWETŠA YA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA

### F. Foromo ya go hwetša rekhoto

Ge e ba o thibela ke bogolofadi go bala, go bona goba go theeletša rekoto go ya ka mehuta yeo e hwetšagalago ka yona, yeo filwego ya 1 go fihla 4 go tšeo di latelago, ngwala bogolofadi bja gago ebile o laetše gore rekoto e nyakega ka mohuta ofe.

Bogolofadi:	Mohuta woo rekoto e nyakegago ka wona:
Thika ka lepokising leo le swanetšego ka X.	
DINTLHA:	
(a) Kobamelo ya kgopelo ya gago ya go hwetša rekoto ka mohuta woo o laeditšego e tla ya ka mohuta woo o lego gona wa rekoto.	
(b) Go hwetša rekoto ka mokgwa woo o kgopetšego, go ka ganwa ka lebaka la maemo ao a itšego. Ge go ka ba bjalo, o tla tsebišwa ge e le gore o tla e hwetša ka mohuta o mongwe.	
(c) Tefo ya go hwetša rekhoto, ge e ba e gona, e tla ya ka mohuta woo rekoto e nyakiwago ka wona.	

<b>1. Ge e ba rekoto e ka mokgwa wa go ngwalwa goba wa go gatišwa:</b>					
	khopi ya rekoto*		tilahlobo ya rekoto		
<b>2. ge e ba rekoto e na le diswantšho - (se se bala diswantšho, diselaete, dikgatišo tša vidio, diswantšho tša go ntšhwa ke khomphutha, dithalwa. Bj.bj)</b>					
	bona diswantšho		khopi ya diswantšho*		phetolelo ya diswantšho*
<b>3. Ge e ba rekoto e na le mantšu a go gatišwa goba tshedimošo yeo e ka dirwago gape ka modumo:</b>					
	theeletša modumo wa gona (khasete ya modumo)		Go fetolelwa ga modumo* (tokumente ya go ngwalwa goba go gatišwa)		
<b>4. Ge e ba rekoto e swerwe ka khomphutha goba ka mohuta wa motšhene wa elektroniki woo o balegago :</b>					
	khopi ya rekoto ya go gatišwa*		khopi ya tshedimošo yeo e tšerwego go rekoto*		khopi yeo e lego ka gare go khomphutha ka mohuta woo o balegago* (disiki ya go gatiša medumo)

*Ge e ba o kgopetše khopi goba go fetolelwa ga rekoto (ka godimo), o duma ge khopi yeo goba rekoto yeo ya go fetolelwa e ka posetšwa go wena? tefo ya poso.	EE	AOWA



**G. Tshedimošo ya tokelo yeo e swanetšego go šomišwa goba go šireletšwa**

Ge e ba sekgoba seo se filwego ga se sa lekana, o kgopelwa go tšwela pele ka letlakaleng le lengwe gomme o le kgomaganšhe le foromo ye.

**Mokgopedi o swanetše go saena maphephe ka moka a tlaleletšo.**

1. Bontšha gore ke tokelo efe yeo e swanetšego go šomišwa goba go šireletšwa:

.....

.....

.....

2. Hlaloša gore ke ka lebaka la eng rekoto yeo e kgopelwago e swanetše go šomišwa goba go šireletšwa ke tokelo yeo e ngwadilwego:

.....

.....

.....

## FOROMO YA C: KGOPELO YA GO HWETŠA REKOTO YA LEKALA LA SETŠHABA

### H. Tsebišo ya sephetho mabapi le kgopelo ya go hwetša rekoto

O tla tsebišwa ka lengwalo ge e ba kgopelo ya gago e dumeletšwe/ ganeditšwe. Ge e ba o duma go tsebišwa ka mokgwa wo mongwe, ngwala mokgwa woo o be o fe tshedimošo yeo e nyakegago go kgontšha kobamelo ya kgopelo ya gago.

Naa o ka duma go tsebišwa bjang ka sephetho mabapi le kgopelo ya gago ya go hweša rekoto?

.....

E saenilwe go la ..... letšatšing la.....la.....ngwaga .....

.....  
MOSAENO WA MOKGOPEDI /  
MOTHO YOO A DIRELWAGO KGOPELO